EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 15. 12. 2022
COM(2022) 719 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o štatistike zostavovanej podľa nariadenia (ES) č. 2150/2002 o štatistike o odpadoch a jej kvalite

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o štatistike zostavovanej podľa nariadenia (ES) č. 2150/2002 o štatistike o odpadoch a jej kvalite

1. ÚVOD

Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2150/2002 z 25. novembra 2002 o štatistike o odpadoch[1] (ďalej len „nariadenie“) sa vytvára rámec pre vypracovávanie štatistík o odpadoch v Európskej únii. V článku 8 ods. 1 nariadenia sa vyžaduje, aby Komisia každé tri roky predkladala Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní nariadenia (okrem prvej správy, ktorá mala byť predložená do piatich rokov od nadobudnutia účinnosti nariadenia). Predchádzajúce správy boli uverejnené v rokoch 2008[2], 2011[3], 2014[4], 2016[5] a 2020[6].

Táto správa sa týka kvality údajov o odpadoch vyprodukovaných a spracovaných v roku 2018, v prípade ktorých sa zber údajov uskutočnil v roku 2020. V čase písania správy ešte neboli dostupné výsledky zberu údajov v roku 2022. Podľa nariadenia sa každý druhý rok, v párnych rokoch, musí uskutočňovať zber údajov o

- vzniku odpadov,
- spracovaní odpadov a
- zariadeniach na spracovanie odpadov rozčlenených na úrovni NUTS 2.

2. NARIADENIE O ŠTATISTIKE O ODPADOCH

V nariadení sa stanovujú štatistické údaje, ktoré musia členské štáty predkladať, a požadovaná kvalita týchto údajov. Vymedzenie pojmov je stanovené v smernici 2008/98/ES o odpade (rámcová smernica o odpade)[7]. Členské štáty môžu rozhodnúť o osobitných metódach, ktoré sa majú používať na vypracovanie štatistiky o odpadoch. Môžu tak používať existujúce systémy zberu údajov, čím sa minimalizuje administratívne zaťaženie v súvislosti so zabezpečovaním súladu s nariadením. Nariadenie sa vzťahuje na základné štatistiky, t. j. údaje získané priamo alebo prostredníctvom administratívnych zdrojov, nie odvodené z iných štatistík.

---

1 Ú. v. ES L 332, 9.12.2002, s. 1.
2 KOM(2008) 355 v konečnom znení, 13.6.2008.
3 KOM(2011) 131 v konečnom znení, 17.3.2011.
4 COM(2014) 79 final, 14.2.2014.
5 COM(2016) 701 final, 3.11.2016.
6 COM(2020) 54 final, 14.2.2020.
7 Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3.

V nariadení (príloha I, časť 7) sa od členských štátov vyžaduje, aby spolu s údajmi predložili správu o kvalite. V týchto správach musia členské štáty uvádzať prvky kvality, ktoré sa bežne používajú v Európskom štatistickom systéme[8] a ktoré sú stanovené v nariadení Komisie (ES) č. 1445/2005 o kvalite štatistiky o odpadoch[9].

Nariadenie bolo od prijatia niekoľkokrát zmenené. V septembri 2010 došlo k jeho technickej aktualizácii prostredníctvom nariadenia Komisie (EÚ) č. 849/2010[10], a to najmä s cieľom zaviesť zmenu klasifikácie tokov odpadu (EWC-Stat) a vymedziť činnosti zhodnocovania „recyklácia“ a „spätné zasypávanie“.

V roku 2018 sa smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/851 zmenila rámcová smernica o odpade a stanovila sa lehota do 5. júla 2020 na transponovanie jej obsahu do vnútroštátnych právnych predpisov. Táto zmena nemá vplyv na zber údajov štatistiky o odpadoch, na ktoré sa vzťahuje táto správa.

V prípade štatistiky súvisiacej s témami v oblasti politiky, napríklad obehovým hospodárstvom, sa ako vstup používajú údaje zhromaždené v súlade s nariadením. V marci 2020 Komisia prijala akčný plán pre obehové hospodárstvo[11], ktorého súčasťou sú opatrenia na monitorovanie pokroku EÚ pri prechode na obehové hospodárstvo. Na tento účel Komisia vytvorila monitorovací rámec s 10 ukazovateľmi, ktorý poskytuje tvorcom politiky i verejnosti jednoduchý prístup k relevantným údajom. Komisia (Eurostat) zverejňuje a udržiava tento monitorovací rámec[12]. Ukazovatele *vznik odpadu, potravinový odpad, miera recyklácie, špeciálne toky odpadu* a *miera obehového využívania materiálov* v tomto rámci úplne alebo čiastočne vychádzajú z údajov získaných podľa nariadenia.

Údaje vychádzajúce z nariadenia slúžia aj na monitorovanie pokroku EÚ pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja. Komisia (Eurostat) každý rok vydáva správu, ku ktorej je pripojený online informačný balík[13]. Na účely tohto podávania správ sa používajú ukazovatele *miera obehového využívania materiálov* a *vznik odpadu okrem hlavných zdrojov minerálneho odpadu* v rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 12.

3. VČASNOSŤ A ČASOVÁ PRESNOSŤ

Prijímanie údajov

8 Webová stránka Eurostatu venovaná kvalite vykazovania: https://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/overview.
9 Ú. v. EÚ L 229, 6.9.2005, s. 6.
10 Ú. v. EÚ L 253, 28.9.2010, s. 2.
11 https://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm.
12 https://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy/indicators.
13 https://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi.

Údaje a správy o kvalite sa Komisii (Eurostatu) majú predkladať každé dva roky, a to do 18 mesiacov od konca referenčného roka[14].

Dodržiavanie termínu na podávanie správ v súvislosti so zberom údajov za referenčný rok 2018 sa oproti predošlým rokom nezmenilo. Úplné súbory údajov a správy o kvalite dodalo včas celkovo 22 členských štátov a jedna krajina EZVO. Tri členské štáty predložili niektoré zo svojich údajov menej ako jeden mesiac po termíne. Dva členské štáty a dve krajiny EZVO predložili údaje aj správy o kvalite viac ako mesiac po termíne. Jedna krajina EZVO predložila súbory údajov viac ako šesť mesiacov po termíne.

Údaje na dobrovoľnom základe predložilo aj šesť krajín západného Balkánu. Dve z nich predložili včas úplné súbory údajov a správy o kvalite a jedna predložila včas údaje o vzniku odpadov a spracovaní odpadov. Ďalšie tri krajiny predložili len údaje o vzniku odpadov, a to viac ako dva mesiace po termíne.

Komisia (Eurostat) podniká kroky s cieľom vyzvať členské štáty, aby preskúmali svoje postupy zostavovania štatistiky a aby predkladali kvalitné údaje v rámci stanovených lehôt. Príslušné členské štáty boli požiadané, aby vysvetlili dôvody neskorého nahlásenia údajov. Pokiaľ ide o rok 2020 (referenčný rok 2018), zdá sa, že výnimočne oneskorené podávanie správ bolo spôsobené hlavne vážnym narušením štatistických činností spôsobeným pandémiou ochorenia COVID-19.

Zverejnenie

Komisia (Eurostat) overila údaje o vzniku odpadov a spracovaní odpadov nahlásené členskými štátmi a 14. septembra 2020 zverejnila výsledky za referenčný rok 2018 v online databáze Eurostatu[15]. Údaje o zariadeniach na spracovanie odpadu podľa regiónov boli zverejnené o dva dni neskôr, 16. septembra 2020. K súborom údajov boli pripojené online články „Statistics Explained“ a ďalšie produkty na šírenie informácií.

4. ÚPLNOSŤ

Počet nenahlásených hodnôt v dotazníkoch, ako aj počet členských štátov a krajín EZVO, ktoré čiastočne nenahlásili niektoré údaje o tvorbe odpadov, sa od referenčného roku 2010 po referenčný rok 2018 značne znížil. Za referenčný rok 2010 nahlásilo chýbajúce hodnoty osem krajín, v referenčnom roku 2018 to však už bola len jedna krajina. Celkový počet chýbajúcich hodnôt sa znížil z 1 668 v referenčnom roku 2010 len na jednu v referenčnom roku 2018.

Podobné zlepšenie je viditeľné aj v prípade údajov o spracovaní odpadov. Za referenčný rok 2018 sa nahlásilo len šesť chýbajúcich hodnôt týkajúcich sa spracovania odpadov v porovnaní so 263 chýbajúcimi hodnotami v referenčnom roku 2010.

[14] Časť 7 ods. 2 príloh I a II k nariadeniu (ES) č. 2150/2002.

[15] https://ec.europa.eu/eurostat/data/database.

Niektoré krajiny oznamujú dôverné údaje, ktoré Komisia (Eurostat) nesmie zverejniť. Tým vzniká potreba dodatočného sekundárneho dôverného zaobchádzania, t. j. nezverejňujú sa ďalšie údaje, aby sa predišlo tomu, že by akýkoľvek používateľ mohol odvodiť alebo vydedukovať dôverné vnútroštátne údaje. S cieľom znížiť podiel údajov, ktoré nemožno zverejniť v dôsledku sekundárneho dôverného zaobchádzania, Komisia (Eurostat) prestala zverejňovať viaceré štatistické agregáty, napríklad pokiaľ o ide rastlinný a živočíšny odpad.

5. VALIDÁCIA ÚDAJOV ZO STRANY KOMISIE (EUROSTATU)

Komisia (Eurostat) pokračuje v skvalitňovaní a zdokonaľovaní systému kontroly kvality údajov a v aktualizovaní metodických usmerňovacích dokumentov určených pre členské štáty. Tieto dokumenty sú k dispozícii na webovom sídle Eurostatu.

Od prvého zberu údajov podľa nariadenia v roku 2004 Komisia (Eurostat) zriadila efektívny systém kontroly kvality údajov získaných od členských štátov v dvoch krokoch.

V prvom kroku Komisia (Eurostat) do dvoch mesiacov zbežne vyhodnotí predložené údaje a správy o kvalite. V rámci tohto kroku sa validácia údajov zameriava najmä na vnútornú koherentnosť nových údajov a vývoj v priebehu času. Analýza sa vykonáva na veľmi agregovanej úrovni a jej cieľom je zistiť kľúčové zlomy v radoch a potvrdiť, že údaje sú vhodné na uverejnenie. Komisia (Eurostat) následne zašle jednotlivé hodnotiace správy členským štátom. V hodnotiacim správach sa môžu podľa potreby vyžadovať vysvetlenia a/alebo revízie údajov. Komisia (Eurostat) zverejní validované údaje.

Druhým krokom je hĺbková validácia. V rámci nej sa údaje analyzujú na podrobnejšej úrovni (napr. podľa hospodárskych odvetví a kategórií odpadov) a porovnávajú sa trendy a vývoj naprieč krajinami. Účelom tejto hĺbkovej validácie nie je len odhaliť nezrovnalosti, ale aj skvalitniť údaje z dlhodobého hľadiska. Súčasťou validačných kontrol sú:

- vnútroštátne porovnania vzniku odpadov za každú ekonomickú činnosť s hodnotami z predošlých rokov,
- cezhraničné porovnania údajov za každú ekonomickú činnosť,
- vnútroštátne porovnanie vzniknutých a spracovaných odpadov za každú kategóriu odpadov,
- krížové kontroly údajov o odpadoch, ktoré sa získali na základe iných oznamovacích povinností, ako napr. monitorovanie súladu podľa iných právnych predpisov týkajúcich sa odpadov.

Výsledky sa porovnajú: i) so správami jednotlivých krajín o kvalite; ii) so spätnou väzbou z prvého hodnotiaceho kroku a iii) s akýmikoľvek inými dostupnými dokumentmi (napr. dokumentácia z predchádzajúcich rokov týkajúca sa oznamovania údajov). Výsledky sa potom prediskutujú s členským štátom oznamujúcim údaje.

6. POKRYTIE

Pokrytie údajov

Členské štáty musia zostavovať štatistiky o vzniku odpadov za všetky hospodárske odvetvia, ako aj za domácnosti. Musia zahŕňať odpad vzniknutý pri činnostiach zhodnocovania a zneškodňovania známy aj ako druhotný odpad. Štatistika musí takisto pokrývať odpad z malých podnikov (menej než 10 zamestnancov), hoci na základe článku 3 ods. 2 nariadenia by takéto malé podniky mali byť podľa možnosti z prieskumov vylúčené, pokiaľ sa významnou mierou nepodieľajú na vzniku odpadov. V prípade, že sa nevykonávajú prieskumy malých podnikov, údaje sa získavajú buď z administratívnych zdrojov, alebo na základe odhadov.

Štatistiky o spracovaní odpadov a o zariadeniach na nakladanie s odpadmi sa musia zostavovať v prípade všetkých prevádzkovateľov spracovateľských zariadení. Niektoré veľké podniky prevádzkujú vlastné zariadenia na spracovanie odpadov a musia takisto podávať príslušné správy.

Dve dôležité zistenia z validácie štatistiky za referenčný rok 2018:

- Niektoré členské štáty zatiaľ nie sú schopné informovať o kategórii spracovania „spätné zasypávanie“[16] a uvádzajú, že „chýba“. Niektoré používajú kategóriu spätného zasypávania na vykazovanie skládkovania, čím vytvárajú dojem menšej miery skládkovania a väčšej miery zhodnocovania. Tento problém sa zistil počas validácie. Komisia (Eurostat) dotknuté členské štáty vyzvala, aby stav napravili a poskytovali správne súbory údajov.
- V prípade kategórie odpadov „odpady zo zdravotnej a veterinárnej starostlivosti a biologické odpady“ rozlišovanie medzi nebezpečným odpadom a odpadom, ktorý nie je nebezpečný, závisí od vnútroštátnych právnych predpisov. Napríklad ľudské pozostatky alebo liečivá sa spracúvajú odlišne a tieto rozdiely nemožno správne odhadnúť, čím vznikajú pri tejto kategórii odpadov problémy z hľadiska porovnateľnosti medzi členskými štátmi.

Členenie podľa hospodárskych odvetví

Z výsledkov validácie vyplýva, že identifikácia hospodárskeho odvetvia, v ktorom vzniká odpad, sa považuje za dostatočne presnú. Prípady pochybného zaradenia nie sú časté. Vo všeobecnosti sa odhalia pri validácii, takže sa buď vysvetlia, alebo opravia. Výnimkou je vznik odpadu v podobe vyradených vozidiel. Domácnosti a malé podniky často neodhlasujú vyradené vozidlá z evidencie samy, ale vyradenie vozidiel z evidencie vykonáva opravovňa alebo predajca automobilov, čím sa tento úkon zaznamená v rámci inej kategórie ekonomickej činnosti (trieda NACE Rev. 2) než v prípade držiteľa vozidla. V prípade tohto

[16] Podľa článku 3 ods. 17a smernice 2008/98/ES je spätné zasypávanie „akákoľvek činnosť zhodnocovania, pri ktorej sa vhodný odpad, ktorý nie je nebezpečný, používa na účely rekultivácie vo vyťažených oblastiach alebo na technické účely pri terénnych úpravách“.

problému dochádza len k veľmi pomalému zlepšovaniu, keďže väčšina členských štátov v prípade vyradených vozidiel vychádza z administratívnych údajov.

Kategórie odpadu

V nariadení sa stanovujú kategórie odpadu, ktoré sa majú nahlasovať Komisii (Eurostatu). Tieto kategórie vychádzajú z Európskej klasifikácie odpadov na účely štatistiky[17] (EWC-Stat). V nariadení sa nestanovuje, že pri zbere údajov na vnútroštátnej úrovni sa má používať osobitná klasifikácia.

Väčšina členských štátov zbiera svoje údaje podľa európskeho katalógu odpadov[18], ktorý obsahuje 839 druhov odpadov. Nariadenie Komisie (EÚ) č. 849/2010[19] obsahuje prevodnú tabuľku medzi kódmi európskeho katalógu odpadov a klasifikáciou EWC-Stat. Rozšírené používanie týchto dvoch klasifikácií zabezpečuje vysokú porovnateľnosť – minimálne na úrovni agregátov, ktorá sa v nariadení vyžaduje. Podľa Komisie (Eurostatu) je celkový vplyv chýb v klasifikácii na presnosť údajov malý. Ak by mali chyby v klasifikácii významný vplyv, odhalili by sa už pri prvotnej validácii a ihneď by sa opravili. V roku 2014 došlo k jednej takejto chybe. V rokoch 2016 a 2018 sa už takéto chyby nezaznamenali.

Množstvo vzniknutých odpadov v EÚ prevyšuje množstvo spracovaných odpadov

Celkové množstvá vzniknutých odpadov a spracovaných odpadov sa v jednotlivých členských štátoch líšia.

Rozdiel medzi množstvom vzniknutých odpadov v EÚ a množstvom spracovaných odpadov od roku 2008 predstavoval zhruba 200 miliónov ton. Zodpovedá to približne 10 % všetkého vzniknutého odpadu. Tento rozdiel je od roku 2008 stabilný: v EÚ vzniká viac odpadu, než sa spracuje. Medzi kategóriami odpadu existuje najväčší rozdiel v prípade kalov a kvapalných odpadov zo spracovania odpadov (približne 70 %) a najnižší rozdiel (takmer 0 %) v prípade pôdy.

Tento rozdiel má viacero dôvodov:

- Nie všetky odpady sa spracúvajú v krajine, kde vznikli. Podľa nariadenia sa nevykonáva zber údajov o dovoze a vývoze odpadov, takže rozdiely vyplývajúce z dovozu a vývozu nemožno na základe údajov podľa nariadenia kvantifikovať. Z odhadov na základe údajov o zahraničnom obchode vyplýva, že tomuto vplyvu možno pripísať asi jednu pätinu rozdielov v rámci celej EÚ. V prípade jednotlivých členských štátov môže byť tento vplyv vyšší.

[17] Aktuálna verzia EWC-Stat Rev. 4, ktorá má 51 kategórií, stanovená nariadením Komisie (EÚ) 849/2010.

[18] Je stanovený v rozhodnutí Komisie 2000/532/ES naposledy zmenenom rozhodnutím Komisie 2014/955/EÚ. Európska klasifikácia odpadov na účely štatistiky (EWC-Stat) sa klasifikuje výlučne podľa odpadového materiálu. Európsky katalóg odpadov je omnoho podrobnejší než EWC-Stat a zohľadňuje materiály, využitie týchto materiálov, ako aj pôvod odpadu.

[19] Ú. v. EÚ L 253, 28.9.2010, s. 2.

- Svoju rolu zohráva aj obsah vody v odpade. Všetky kategórie odpadov okrem kalov sa nahlasujú v bežnej hmotnosti vlhkej látky. V procese predprípravy, napríklad počas činností prípravného spracovania na účely zneškodňovania odpadov (spracovanie kvapalného odpadu, napr. výluhu alebo emulzie oleja/vody), dochádza k úbytku vody, takže keď sa odpad dostane do fázy konečného spracovania, jeho hmotnosť sa výrazne zníži.
- Niektoré činnosti sú vylúčené z rozsahu pôsobnosti prílohy II k nariadeniu, a to napr. zariadenia na spoluspaľovanie odpadov, v ktorých sa ako palivo využívajú iba isté druhy odpadov z biomasy.
- Nie všetky odpady sa spracúvajú v roku, v ktorom vznikli. Odpad, ktorý vznikol v roku t, sa môže spracovať v roku t + 1. V decembri/januári sa prejavujú kalendárne vplyvy a niektoré odpady sa dočasne uskladňujú.
- Pri spracovaní odpadov môžu vzniknúť nové druhy odpadov, ktoré navýšia objem vzniknutého odpadu – napríklad popol zo spaľovania odpadov môže byť takisto odpadom. Na kvantitatívne vyhodnotenie tohto vplyvu Komisia (Eurostat) vykonáva odhad „druhotného odpadu“, v rámci ktorého sa agregujú odpady vzniknuté pri spracovaní odpadov.
- Vyradené vozidlá alebo zariadenia sa takto nahlasujú iba v rámci štatistiky vzniku odpadov. Vozidlo pozostáva z rôznych materiálov, napr. kovu a plastov. Tieto materiály sa napokon nahlásia v rámci štatistiky spracovania odpadov. Spracovanie odpadov sa meria na konci spracovateľského reťazca, teda po vyradení a triedení. To znamená, že v rámci štatistiky spracovania odpadov sa vozidlá a podobné zariadenia nahlasujú iba výnimočne.

Záverom je, že rozdiel medzi vznikom a spracovaním odpadov nie je výsledkom rozdielnej kvality štatistiky pri týchto dvoch kategóriách. Odráža iba rozdiely v účele (a použitých princípoch) týchto dvoch kategórií. V závislosti od triedy odpadu by rozdiel mal byť v určitých medziach. Ak sa prekročia, Komisia (Eurostat) požiada príslušný členský štát o vysvetlenie.

Od zberu údajov v roku 2022 Eurostat rozšíril dotazník pre členské štáty o dobrovoľné kategórie na účely zosúhlasenia tvorby a spracovania odpadov s údajmi o dovoze/vývoze odpadov, o stratách vody v odpade atď. Eurostat plánuje aktualizovať svoje usmernenie s cieľom požiadať členské štáty, aby uvádzali tieto informácie. Tieto dodatočné kategórie zvýšia kvalitu odhadov a poskytnú aj relevantné informácie v súvislosti s obehovým hospodárstvom.

7. POROVNATEĽNOSŤ

Časová porovnateľnosť

Správy o kvalite predložené členskými štátmi sú užitočným nástrojom na monitorovanie metodických zmien a ich vplyvu na porovnateľnosť údajov. Z týchto správ o kvalite vyplýva, že takmer všetky členské štáty od roku 2004 výrazne zlepšili svoje prístupy k vnútroštátnym štatistikám o odpadoch. Väčšina členských štátov naďalej zlepšuje: i) kvalitu údajov v rámci ich zberu (napr. vypĺňanie medzier v údajoch a zlepšovanie pokrytia) a ii) efektívnosť metód.

Vzhľadom na zlepšenie zberu údajov v priebehu rokov došlo k vzniku zlomov v časových radoch. Členské štáty revidujú svoje súbory údajov z predošlých rokov, aby tieto zlomy obmedzili, a o revíziách sú používatelia informovaní. Komisia (Eurostat) takéto narušenie kontinuity časového radu označí v zverejnených súboroch údajov.

Porovnateľnosť medzi jednotlivými krajinami

Pri väčšine odvetví a druhov odpadov je porovnateľnosť údajov medzi krajinami vysoká, a to vzhľadom na spoločné vymedzenie pojmov a klasifikácie. Ako sa však uvádza v oddiele 6, pri porovnávaní údajov o nebezpečných odpadoch v kategórii odpadov „odpady zo zdravotnej a veterinárnej starostlivosti a biologické odpady“ medzi krajinami predsa vznikajú určité problémy, keďže pojem „nebezpečnosť“ je vymedzený vo vnútroštátnych právnych predpisoch. Najväčšou kategóriou odpadov z hľadiska hmotnosti sú minerálne odpady, keďže v priemere predstavujú dve tretiny z celkového odpadu. V dôsledku toho je ťažké porovnávať celkový vzniknutý odpad medzi krajinami. S cieľom zvýšiť porovnateľnosť Eurostat zverejňuje údaje pre ukazovateľ „odpad okrem hlavných zdrojov minerálneho odpadu“.

8. OPATRENIA NA ZLEPŠENIE

V roku 2022 sa uskutočnila revízia príručky k štatistike o odpadoch, ktorej predchádzajúca verzia bola z roku 2013[20]. Verzia z roku 2022[21] sa sprístupnila členským štátom na účely zberu údajov, ktorý sa uskutočnil v lete 2022. V roku 2023 sa bude príručka aktualizovať, pokiaľ ide o spôsob zosúhlasenia tvorby a spracovania odpadov. Po dokončení aktualizácie sa zverejní revidovaná príručka. Najvýznamnejšie revízie do marca 2022 sa týkali týchto bodov:

- pravdepodobné a nepravdepodobné činnosti spracovania tokov odpadu. Validáciou sa niekedy odhalia nepravdepodobné spôsoby spracovania, napríklad spätné zasypávanie vyradených vozidiel alebo spaľovanie kovov, čo je potrebné opraviť. Revíziou sa zrýchli validácia a zverejnenie údajov, keďže sa zníži počet potrebných opráv,
- priradenie vyradených vozidiel k ekonomickým činnostiam a domácnostiam,

[20] https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-RA-13-015.

[21] https://circabc.europa.eu/ui/group/b01d2930-990e-44fb-9121-a9a6b00a1283/library/7fbe72b2-edfe-471a-bdd1-303bf1b2eb7f/details.

- výpočet vlhkej a suchej hmoty,
- v prípade skla, železa, ocele, hliníkového šrotu a medeného šrotu sa prijali osobitné kritériá určujúce, kedy tieto materiály prestávajú byť odpadom, ktoré bolo potrebné začleniť do príručky,
- presnejšie vymedzenie spätného zasypávania, skládkovania a trvalého uloženia,
- začlenili sa právne revízie od poslednej verzie (2010).

Členské štáty už vykonali väčšinu z týchto revízií. Boli vypracované ako usmerňovacie dokumenty a potom prediskutované expertnou skupinou Eurostatu pre štatistiku o odpadoch. Tieto usmerňovacie dokumenty sa začlenili do revidovanej príručky, vďaka čomu je celá metodika dostupná v jednom dokumente.

9. NÁKLADY A ZAŤAŽENIE

Členské štáty vo svojich správach o kvalite ukazujú snahu minimalizovať zaťaženie podnikov z hľadiska podávania správ. Odráža sa to v rastúcom počte krajín, ktoré zbierajú informácie o zaťažení spôsobenom povinnosťou podávať správy. Informácie sa od respondentov zbierajú pomocou dotazníkov alebo sa k nim dospelo v osobitných štúdiách. Približne polovica členských štátov využíva ako hlavný zdroj štatistiky o odpadoch administratívne údaje, čím sa predchádza zaťažovaniu respondentov dodatočnými dotazníkmi. Ďalšie krajiny využívajú administratívne údaje ako jeden z mnohých zdrojov údajov. Malé podniky sú z prieskumov vylúčené rôznymi spôsobmi[22].

Čoraz viac členských štátov zaviedlo alebo plánuje zaviesť systémy elektronického podávania správ. V takýchto systémoch sa údaje požadované v právnych predpisoch o odpadoch automaticky preposielajú zo zariadení na spracovanie odpadu národným štatistickým orgánom.

10. VÝSLEDKY A VÝHĽAD

Úplnosť údajov predkladaných členskými štátmi sa rokmi neustále zlepšuje. V prípade kategórií odpadov a odvetví dosiahla štatistika o odpadoch vysokú mieru porovnateľnosti

[22] Vylúčenie malých podnikov z prieskumov sa rieši rôznymi spôsobmi. Niektoré krajiny uskutočňujú výberové zisťovania s účasťou malých podnikov a extrapolujú ich výsledky. Väčšina krajín však malé podniky úplne vylučuje v súlade s článkom 3 ods. 2 nariadenia, na základe ktorého možno z prieskumov vylúčiť podniky, ktoré majú menej než 10 zamestnancov, pokiaľ sa významnou mierou nepodieľajú na vzniku odpadov. Hodnoty však možno aj extrapolovať pomocou faktorových modelov odhadov. Krajiny zaviedli rôzne prahy na vylúčenie podnikov z prieskumov – väčšinou sú vymedzené na základe počtu zamestnancov alebo množstva odpadu vzniknutého za rok. Niektoré krajiny obe uvedené kritériá kombinujú s cieľom zabezpečiť, aby sa v prípade prekročenia stanovenej prahovej hodnoty na vznik odpadov vzťahoval zber údajov aj na malé podniky.

medzi jednotlivými krajinami. V prípade členských štátov a krajín EZVO sa dosiahlo úplné pokrytie údajov. Celkovo majú údaje všetkých členských štátov a krajín EZVO dobrú kvalitu. Dve krajiny západného Balkánu poskytujú údaje v primeranej kvalite, zatiaľ čo ostatné sa jej približujú.

Právne predpisy o odpadoch[23] revidované v rámci akčného plánu pre obehové hospodárstvo obsahujú presnejšie pravidlá kvantifikácie činností spracovania odpadu, ako aj presnejšie vymedzenie pojmov. Očakáva sa, že zmena rámcovej smernice o odpade, ktorá sa uskutočnila v roku 2018, bude mať obmedzený vplyv na zber štatistických údajov o odpadoch, ktorý v súčasnosti prebieha za referenčný rok 2020:

- Bod výpočtu konečného spracovania odpadu je presnejšie vymedzený. Očakáva sa však len malé zlepšenie kvality údajov, keďže väčšina členských štátov už túto koncepciu zaviedla.

- V roku 2018 sedem krajín nahlásilo spätné zasypávanie nebezpečného odpadu. Od júla 2020 nemožno nebezpečný odpad používať na spätné zasypávanie. Keďže sa táto zmena neuplatňuje od začiatku roka, za rok nahlásenia 2020 nebude možné kvantifikovať vplyv zmeneného vymedzenia pojmu z hľadiska hmotnosti.

Komisia (Eurostat) aktualizovala príručku k štatistike o odpadoch, aby sa v nej odzrkadlili tieto presnejšie pravidlá a začlenili sa do nej usmernenia o viacerých tokoch odpadu. Členské štáty už tieto usmernenia vykonali, takže účelom aktualizácie príručky je centralizovať pravidlá na jednom mieste. Komisia naďalej s členskými štátmi spolupracuje aj prostredníctvom iných opatrení, ako sú napríklad semináre a výmena najlepších postupov.

Komisia (Eurostat) spolupracuje s viacerými členskými štátmi pri mapovaní tokov odpadov od vzniku odpadov až po ich konečné spracovanie s cieľom zabezpečiť viditeľnosť činností predprípravy, ako sa opisuje v oddiele 6.

Údaje o vzniku a spracovaní odpadov sú v súčasnosti k dispozícii za osem referenčných rokov, t. j. za každý druhý rok od roku 2004 do roku 2018. S predlžovaním časových radov rastie aj užitočnosť údajov, pričom sa dajú použiť napríklad ako vstup pre ukazovatele týkajúce sa obehového hospodárstva alebo na analýzy týkajúce sa klímy.

[23] https://ec.europa.eu/environment/waste/target_review.htm.